

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belnunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Még egy szót önmagunkért!

Tövisi Rác György úrnak mult heti cikkére adott rövid válaszuk befejező sorait, amelyekkel mintegy lemondunk egy szebb, jobb jövőbe helyezett reményeinkről, még sem akarjuk szó szerinti értelmükben föntartani. Nem akarjuk hinni, hogy községünk képviselőtestülete azon cikknek hatása alatt, — bár ismételjük: nagy súlyt helyezünk Rác György úr véleményére és nagy fontosságot tulajdonítunk az ő felszólalásának — oly könnyedén átsiklanék a napirenden lévő terveken, vagy plane azokat teljesen elejtené.

Ez a tudat készlet bennünket arra, hogy a mult heti vezércikkkel itt még egyszer foglalkozzunk és ismételten felemeljük szavunkat községünk haladása, fejlődése és fölvirágoztatása érdekében.

Zokon vették tőlünk azt a vádat (?) hogy a régi községi képviselők nem tudtak, vagy nem akartak a község ügyeivel helyesen élni és a községi életet nem tudták megfelelő fejlődésre vinni. Pedig hát ez nem is vád. A jelenlegi községi képviselőkre, még ha olyan régiek is, mint Tövisi Rác

György úr, épenséggel nem vonatkozhatott. Mert hiszen itt az alkalom, módjukban van az alkötások terére lépni, csak akarat kell hozzá. De mikor azzal érvelünk, hogy a lakosság már 95⁰/₀ közkölséget visel (a miben persze 22—24⁰/₀ kultuszadó is szerepel) és így már túl van terhelve, vagyis teherviselő képessége már ki van merítve, akkor kár a haladásról beszélni is.

Izraelita vallású polgártársainknál én a kultuszadókkal együtt 2-300⁰/₀ közkölséget is kimutatnának. Tessék az iskolákat államosítani, mindjárt 5⁰/₀ lesz a tanügyi adó és a közkölség sem lesz 95⁰/₀.

Beismerjük, hogy a régiek is tettek, vagy legalább is akartak tenni a község haladása érdekében. Erre vallanak azok a határozatok, melyeket a községi képviselőtestület már évtizedek óta újra meg újra meghoz; de amelyek soha végrehajtva nem lettek. Ez a magyarázata a különböző községi alapok felszaporodásának is.

A vásártér berendezésére és a vágó híd építésére már 1904-ben lett a község felsőbb hatósága részéről kötelezve. Nem történt semmi. Vajjon mit szólna Kula közönsége, ha a legközelebbi tavaszi országos vásárunkat

ezen nemtörődömség miatt beszüntetnék? Nem jó a tüzzel játszani; de óva figyelmeztetjük községünk képviselőtestületét, hogy még ezt is megérthetjük.

A községi második ovoda felépítése épen 10 esztendővel ezelőtt lett elhatározva; a község ház átalakítása ügyében 1901 óta csak 7 határozatot, a jegyzői lak építése tárgyában pedig 2 határozatot hozott a képviselőtestület. Nem történt semmi. Azaz hogy annyi mégis történt, hogy az építési tervekért és költségvetésekért szép kis összeget kifizetett a község.

Az „Erzsébet-sétány“ vagy liget létesítését 10 évvel ezelőtt határozta el a képviselőtestület; az utcák rendezését is már vagy 3-szor elhatározták. Nem történt semmi. Azaz hogy mégis történt valami ezekben a dolgokban. Bizottságot küldtek ki ezelőtt 10 esztendővel és ez a bizottság még mindig tanulmányozza az Erzsébet-liget létesítésének és az utcák szabályozásának, rendezésének nehéz problémáját.

Mindezekből pedig csak az tűnik ki, hogy azok a tervek, melyeknek megvalósítását Sztrilich Béla napirendre hozta, tulajdonképpen nem is újak, hanem régi keletűek, s hogy az az agyon-

TÁRCA.

A kegyelmes úr.

Irta Lengyel Géza

Szabó doktor megérkezett új állomás helyére. Városi orvosnak választották meg, csak úgy látatlanba. Ki tudja, hányszor hirdettek már pályázatot hiába, míg jelentkezett Szabó, aki úgy vélte, hogy a falu után ahol két esztendeig gyógyította a megcsömörlött parasztokat, megváltás lesz a város. Budapestről utazott reggeltől délutánig, míg öt óra felé oda ért. Hűvös tavaszi szél fogadta és egy ócska, zörgő hintó, amely omnibusz gyanánt szetepelt. Hárman már ültek benne, Szabó elfoglalta a negyedik helyet, a kis ülésen. A vonat már ment tovább. Közeledett az este, a környék üres volt, a vasuti állomás elhagyatott. Szomorú és idegen. A kocsi azután keserves döcögéssel indult neki a dombnak, kapaszkodott től a város felé.

A nap visszazégett. Megvilágította szemben, a hosszan elnyúló dombsoron a kis várost. Balról jókora háromemeletes, ríktó sárga épületesort. Azután jobbtelé húzóó, görbe sorban, csorbán, hol törpén, hol felszökkenően. Egy helyen erős, magas

tetejű, bástyatornyos templom emelkedik ki. Az egész összezsúfolt kicsi hellyel már messziről meg lehet ismerkedni. Itt van az urasági kastély, itt van a plébánia, itt egy állami épületféle, itt valami fogadó és körül régi, mohos polgári lakások, bennük nem is lakhatnak mások, mint sakos rossz formájú, de tartós ruhájú népek.

Negyedóra mulva a kövezetten vacogtatták a fogukat. Szabó doktor hamarosan konstata, hogy a kis helység még sokkal jobban német semmint gondolta volna. Jobbról, balról ódon, hegyes betűs feliratok integettek, a mészárszékben németül nyelvelt ki egy vaskos asszony, egy kis téren a kút körül csuf dialektusban szögletes eselések beszélgettek.

A fogadóban vacsora körül kibővültek a doktor helyismeretei. Megtudta, hogy a kastély nem olyan közönséges uraságé, hanem egy igen nagy gróf lakik benne, akinek családjáról, nevérol már az iskolában tanul az ember. Ó az ura ennek a kis helynek, a hidon ő szedi a vámot, az erdőben neki tenyésztek a szarvasokat és amoda lejjebb, ahol a dombok már megszűnnek, kezdődik mérhetetlen uradalma, sok, sok ezer holdnyi földje.

A kegyelmes urrol, az Excellencrol mert titkos tanácsos volt, valamikor a királyt is szolgálta a gróf — áhítatosan, elcsendeső hangon beszéltek neki később is, a következő napokban, amikor a polgármesternél jelentkezett, mikor lakás után járt, mikor a kaszinóban ismerkedni kezdett.

— Ez a gróf istállója — mutatták neki. — Itt a kegyelmes úr gazdatisztjei laknak. — Ezt a házat a kegyelmes úr adta az iskolának.

Nem volt abban semmi csudálatos, hogy olyan fontos személyiség volt a kicsi városban a millióknak és a nagy címeknek az ura. A nagyapjának még robotba járt az egész falu és a várost ahol egyébként szabad polgárok laktak, az őseinek kellett megvédeniök az ellenségtől is.

Mindezt szépen elmagyarázta Szabó doktornak a levéltáros, aki egyuttal levéltáros is volt.

— No, nekem ugyan kevés dolgom lesz a kegyelmes urakkal — mondotta Szabó.

De csakhamar kiderült hogy tévedett. Az ő hivatalos állásával régi idő óta együtt járt valami uradalmi orvosi tiszt, amolyan másodrangú, helyettes féle. A kastélyban belső ember, első orvos az öreg Kram doktor

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

tömjénezett főszolgabíró ezzel rá sem szolgált a dicsőre, mert hiszen csak a kötelességét teljesítette. Itteni állását elfoglalva, feltűnhetett neki Kula községnek az az állapota, amit a költő oly találóan „régii dicsőségnek” nevez, mert hiszen mindenki tudja, hogy Kula ezeltől 25—30 esztendővel életkedvtől pezsgő, akaraterőtől duzzadó, vármegyének legelőnkebb forgalmu kis városkája volt és keresni, kutatni kezdé azokat az okokat, melyek községünk visszafejlődését előidézték. És megtalálta azokat a községi képviselőtestület jegyzőkönyveiben.

Látta, hogy itt mindig akartak a közügyekért tenni, hoztak is határozatokat bőviben; de az akaratnál többre sohasem vitték. A legüdvösebb határozatok jegyzőkönyvben maradtak, a legszebb tervek a bizottságoknál felejtődtek.

Ezt látva a buzgó és lelkiismeretes tisztviselő, akit járásunk közigazgatásának örül és vezéréül rendelték ki, nagyon természetes, hogy csak hivatalos állásából kifolyó kötelességét teljesítette, midőn a községet régi tartozásainak lerovására ösztönözte, buzdította.

De nem akarok további rekriminációkba bocsátkozni, pedig hát még sokat tudnék fölhozni annak a közömbösségnek, indolenciának, Pató Pál-féle gazdálkodásnak illusztrálására, amely községünk két utolsó évtizedét jellemzi; az elmondottakat sem vadként hoztam föl, csak annak igazolásául, hogy bennünket tisztán a közérdek vezérel föl szólalásunkban.

Csak még arra a kérdésre akarok néhány számadattal felelni, hogy a tervbe vett alkotásokhoz szükséges összeggel rendelkezünk-e?

Hát igenis rendelkezünk:

1. Közpénztár takarékbetéte	46269.43 K
2. Közmunkaalap	12466.26 K
3. Czucz-féle iskolaalap	26627.19 K
Összesen	85.362.88 K

volt, benszülött, bozontos szürke szemöldökü sváb emberke.

Szabónak ezért tisztelegnie kellett a grófnál. Bejelentette magát és értésére adták, hogy másnap délelőtt 11 órakor fogadja a kegyelmes úr.

A gróf, színtelen, elmosódott arcu egyszerű férfiú, két percig diskurált vele. Az uradalmi igazgatónál atvette a kinevezését.

II.

Jött, természetesen a szerelem. A szerelem a járásbíró leánya volt, tehát szegény leány, holott jókora polgári vagyonok mögül integettek mosolygó leányarcok Szabó felé, aki csinos fiú, orvos, diplomás ember és már-már keresett kezd lenni.

Piroskának csak apja volt, meg anyja, no meg három vásott fiú testvére. És kedves kerek arca, két okos, világító szeme. Tudott kacagni, sírni és a rakettet is ügyesen kezelte. A fiatal orvost, aki az emberi szervezet minden szövvényében otthon van, itt cserben hagyta a tudománya. Szerelmes gymnazistáktól csak annyiban különbözött, hogy leánynak, mamának hamar megvallott mindent, hamarosan készült a házasságra.

Piroska azután elutazott az anyjával bevásárolni. Rövid idő múlva utánuk ment Szabó és két hét múlva együtt jöttek haza.

Itthon szenzációt találtak. Szenzációt amely előntötte a kis várost. Befurakodott a házakba, a hivatalokba, a műhelyekbe és a boltokba. Ki beszélt volna másról, mint a fiatal gróf szerelmi történetéről? Huszonkét éves volt a gróf, a gyönyörű szép Nagel Katica pedig tizenhét. Katica a nagy alléban sétálgatott minden este az anyjával.

Pótadóhátralékokból	36.000.— K
Községháza eladásából	24.000.— K
Jegyzői lak	11.000.— K
Czucz-ház	16.000.— K
Volt esendőrlaktanya	7.000.— K
Összesen	179.362.88 K

Ehhez jön az 1908. évi, előre látható megtakarítás	15.000.— K
Összesen	194.362.88 K

Ez már magában véve is olyan tekintélyes összeg, amely elég biztosíték a tervbe vett alkotások megvalósítására. De ha még jobban meg akarjuk magunkat erőltetni, szükség esetén ott van a községnek 16.100 K értékű regale kötvénye, amit felsőbb jóváhagyás mellett szintén felhasználhatunk ily nagyfontosságú és közhatalu beruházásokra. Ez az összeg törzsvagyont képez ugyan, de hát idővel részletekben és ami fő, kamatmentesen visszafizethető, sőt van rá praecedens, (Kiskéren) hogy a község ezen visszatérítési kötelezettség alól fel is oldatott.

És ha még tovább megyünk, lekötethetjük már most a tervbe vett alkotásokra az 1909. és 1910. években várható fogyasztási adók jövedelmét, ami a múlt évben 10,000 Kt meghaladott és így a következő években is ki fog tenni 10-10,000 vagyis összesen 20,000 Kt.

Ha mindezekhez még a vásárlójegyre eddig fizetett, de a f. évben felszabaduló 5600 Kt is hozzávesszük, — mondjuk, csak 3 éven át — a rendelkezésünkre álló összeg majdnem 242,000 K, ami 3 éven át, mert hiszen egyszerre mindent megvalósítani úgy sem lehet, még az időközi kamatokkal is gyarapodni fog.

Nem az a célunk, hogy valakinek tömjénezünk, nem is az, hogy ellen-szenvet keltsünk. Az előbbire nincs szüksége annak, aki eddigi működésével csak azt mutatta meg, hogy a közügyeknek önzetlen és lelkes harcosa, amiért semmiféle elismerésre nem áhitozik; az utóbbira a legtávolabbról

sem szeretnénk okot szolgáltatni, mert előttünk is csak az az egyetlen cél lebeg, hogy Kulának haladnia, boldogulnia, virágoznia kell.

Hogy ezt nemcsak mi, hanem a vármegye vezetősége is hön óhajtja, mi sem bizonyítja jobban, mint az a jegyzőkönyvi kivonat, mely községünknek 1908. évi költségvetését a következő megjegyzésekkel kíséri: „A költségvetést változatlanul hagyjuk a képviselőtestület egyhangú és felelősséggel meg nem támadott határozata alapján, amelyet különösen azért is kellett méltányolnunk, mert a képviselőtestület áldozatkészsége a községi közigazgatási, kulturális, közegészségügyi és közgazdasági haladását kívánja előmozdítani. Elrendeljük azonban azt, hogy a község mindennemű, törzsvagyont nem képező, vagy speciális rendeltetéssel nem bíró tételei 1 év alatt a törvényes formák betartása mellett felhasználtassanak és a cselekvő hátralékok feltétlenül rendeztessenek, s a befolyó pénz a fent jelzett célokra fordítottassék. — A községi közmunkaalapnál fennálló 12.466 K 26 f pénztári felesleg gyümölcsöző elhelyezését és a közmunka téles kivetésének mellőzését és e szükségletéről az I. fejezetben való gondoskodást a képviselőtestület egyhangú és felelősséggel meg nem támadott határozata alapján jóváhagyólag tudomásul vesszük; elrendeljük azonban azt, hogy a megállapított pénztári felesleg és takarékbetét 1 éven belül a tervbevett utcarendezés-és kövezésre fordítottassék.”

Ime, a vármegye szava. Mintha csak kellemesen csengő visszhangja volna ami szavainknak.

Hinni akarjuk, hogy a vármegye buzdító szavának meg is lesz a fogantatja.

Ehhez adjon Isten községünk vezetőinek kitartó jóakaratot!

Minden este arra vetődött a kis gróf, minden este csatlakozott hozzájuk.

Az ismeretség jótékony táncmulatságról eredt. Kegyelmes úr az egyetnek védnöke volt és elment a fiával együtt. Ő csak egy fél órára, a fia ott maradt és az este háromszor táncolt Nagel Katicával.

Aztán sétál, velük a fasorban: kívülről ennyi az egész szerelem. A leány: mindig a mamájával, a család szigorú régi német familia, már rémülten tanácskoznak a rokonok. Egyelőre nincs baj: Katica erényes, tiszta, akár a szeme, az a zöld kristály.

A fiatal gróf pedig forró és bolond akaratú szerelmes gyerek-ember. A fiatal gróf megvallotta szerelmét az apjának és megesküdött hogy feleségül veszi Katicát.

A kegyelmes úr pedig megesküdött, hogy semmi sem lesz a rut méssalancé-ból.

III.

Az öreg Kram doktor felkereste a lakásán fiatal kollegáját, Szabót.

— A gróf, a kis gróf — mondotta beteg. Az én diagnózisom szerint neuraszténia, a legsúlyosabb fajtájából. Levegőváltás kell, gyors és erélyes szanatóriumi kezelés. A kegyelmes úr azonban teljes bizonyosságot akar, no, meg valami véleményt, valami bizonzitványféle is kell, azt nem állithatom ki egyedül. Önt kérem, kedves kollegám, ugyis mind az uradalom egyik orvosát, jöjjön el délután, nézzük meg együtt a beteget. A felszólítás persze meglepte Szabót. Látta azonnal, hogy mi készül. A kis gróf szerelmes, a mi nem volna nagy baj, ha szokásos grófi szerelemről volna szó. De a három vármegyeyeni uradalom várományosa

polgári mederbe akarja terelni a szerelmét. A család pedig a régi, kipróbált rendszerhez folyamodik, a szanatóriumhoz.

Kedvetlenül, rossz hangulatban várta Szabó a délutánt. Az emberekkel, a világgal nem sokat törődött, nem volt tudóskodó, nagyképu, de az orvosi tudományt komolyan vette. Azzal, hogy mit fog cselekedni, tisztában volt. Beteghez hívják, tehát elmegy, kötelessége. Megvizsgálja, és megmondja az igazságot. Azután nem törődik semmivel, csináljanak, amit akarnak.

Ez a program kissé megnyugtató. Valamivel jobb hangulatba ment délután a kastélyba, az öreg doktorral együtt.

A kegyelmes úr fogadta őket. Látszott, hogy leereszkedő akar lenni, sőt bőbeszédű, a hogy magyarázta a fia betegségét, az idegességnek szerinte csálhatatlan szimptomáit.

Szabó szórakozottan hallgatta. Csak akkor ütötte fel a fejét, mikor a gróf, befejezésül megjegyezte, hogy elvárja, hogy a „ház orvosai” a család érdekében fognak cselekedni.

— Elvárja... elvárja — forgatta Szabó a koponyájában. Mit vár el? Miért, mi jogon várja el?

A töprenkedésre nem volt sok idő. Kram doktor vezette a beteghez.

A beteg a szobájában a diványon feküdt és cigarettázott. Kram doktor alázatosan bemutatva a kollegáját, azután megtette az előkészületeket, segített vetköztetni a beteget, komikus igyekezettel, akár egy komornyik. A gróf mindezt apatikus nyugalommal tűrte. Szabó pedig alig figyelt oda.

Elvégezték a vizsgálatot és visszavonul-

HIREK.

— **Esküvő.** Guszman Ferenc kereskedő Kulán, ma vasárnap tartja esküvőjét Schlanger Mariska úrleánnyal, Schlanger Jakab utazó leányával, Ujvidéken.

— **Eljegyzés.** Bruzla Gyula, pénzügyőri fővigyázó Kulán, jegyet váltott Tary Ilonka kisasszonnyal, Szabadkán.

— **Előzetes jelentés.** A Kulai Iparos dalárda febr. 2-án tartja szokásos farsangi bohócestélyét a Rockenstein-féle vendéglőben.

— **Mulatságok.** A kulai Népkör február 1-én, — a kulai Volksverein pedig február 5-én táncestélyt rendez a Hokstok vendéglőben.

— **Öngyilkos főszolgabíró.** A vmegyei tisztikarnak egyik szorgalmas, derék tisztviselője, Horváth Dezső, a bácsalmási járás főszolgabírójára vasárnap Temesvárott, ahol üzleti ügyekben tartózkodott, halántékon lőtte magát és nyomban meghalt. A szerencsétlen embert Temesvárt temették el nagy részvét mellett.

— **A Bács-Bodrog Vármegyei Tulipán Házipari Szövetség,** részben, hogy eddig elért eredményeiről beszámoljon, részben, hogy az eddig elért sikerek a jövőre buzdításul szolgáljanak, székhelyén, Zomborban, folyó év április hó elején Vármegyei Házipari Kiállítást rendez. A kiállításba bevonja az összes, a megye területén már működő háziipari szövetkezeteket, de bevonja az egyeseket is, akik a háziiparnak bármely fajtájával: (fonás, szövés, himzés, fafaragás, vessző-, nád- és gyékényfonás, stb.) foglalkoznak. A szorosán vett háziipari készítményeken kívül lesz a kiállításnak olyan osztálya is, amelyben a műkedvelők állítják ki készítményeiket (női kézimunka, műhimzés, bársony-, bőr- és faégetés, rajzok, festmények, fényképek stb.) Ezen kiállítás azonban célját csak úgy éri el, ha képét nyújtja a vármegye háziiparának és a műkedvelők munkásságának. Hogy ez lehetővé tessenek, felkérjük igen tisztelt címet, hogy ebben nekünk segítségünkre lenni sziveskedjék. Felkérjük, hogy a mellékelt iv kitöltésével bennünket értesíteni sziveskedjék, kik azok, akik a községben a háziiparnak valamely ágával foglalkoznak, vagy műkedvelésből rajzolnak, festenek, fényképeznek, művészi kézimunkát készítenek. A kitöltött iver folyó év február 5-ig a Szövetség titkárához (Krump Vilmos felső keresk. isk. tanár, Zombor) küldendők. Zombor, 1908. jan. 15. Hazafias

tanácskozni. Kram doktor beszélt, gyorsan és buzgón. Nagyon meggyőzően bizonyította a maga diagnózisát. Szabó azután egészen röviden, szárazon elmondta, hogy nem talált semmi bajt, hogy a véleménye egészen más.

A hivatalos, tudományos beszélgetésnek itt végét szakította Kram doktor. Karonfogta Szabót és cipelte magával, szóltanul. Csak az utcán kezdett beszélgetni, csendesén. Attól, hogy nem lehet kikötni az urasággal, hogy a gróf rendelkezik itt élet, vagyon, existencia fölött, a béressé fölött is a doktoré fölött is.

Szabó megütöközve utasította vissza a kapacitálást. Hevesen vitatkozott, de közben megdöbbenve állapította meg magában, hogy a kegyelmes urnak egy kézmozdulata elveheti az uradalmi állását, a betegeit, egy intésre kiteheti a lakásából. A városnál törvényszerint nem érheti bántódás. A valóság szerint azonban ott is a gróf az ur.

Megyek tovább innen is — gondolta elkeseredve Szabó, nehezet lélekzett, kicsit öregnek érezte már magát, fáradt volt és eszébe jutott, hogy közeledvén a harminc évfélé, ideje volna már nyugodalmass révbe evezni. Kezet fogott az őrg doktorral. Ment tovább sötétben, elgondolkodva, nem tudta merre indult, de eljutott a menyasszonyához, ahová ilyen időben mindennap beállított.

Bement a kapun, Piroska jött elé, egyszerűen elfelejtett minden bajt. Ott maradt vacsorára is, vidám volt friss volt, szerelmes volt. Későn este ment haza. Megütötte a szabad levegő, a vidám óráknak vége volt, előtte állott a sivár jövő.

üdvözlettel Fernbach Károlyné, elnök. Krump Vilmos, titkár.

— **Hamis husz koronások.** Több darab forgalomba hozott hamis husz koronás bankjegy került a héten az újvidéki rendőrség kezébe, melyek igen sikerültek és a valóditól annyiban különböztethetők meg, hogy a női fej és az angyal képe nem eléggé éles. A husz koronások kétféle számozással vannak ellátva és pedig az egyik száma: 062505, sorozata 2017, a másik száma: 031147, sorozata 1910. A hamis bankok valószínűleg a topolyai bankgyárból kerültek ki, melynek tagjai már nagy részben a bíróság kezében vannak.

— **Tehervallomások bejelentése.** A közönség figyelmét ismételtelen felhívjuk, hogy akinek ingatlanát bekebelezett tartozás terheli, e tehervallomás f. január végéig az adóügyi osztálynál bejelenteni el nem mulassa, annál inkább, mert az adókövetés alkalmával csak így érvényesítheti kiki törvényes jogait.

— **Szerb püspök a leányszöktetés ellen.** Köztudomású dolog, hogy a szerbeknél igen sok, sőt legtöbb esetben a legény nem kéri meg a leányt, ha feleségül akarja venni, hanem megszökteti. Ez régebben akkor vált szükségessé, ha a leány szülei elleneztek a házasságot, de most majdnem valamennyi a szülők tudtával és beleegyezésével történik. És nemcsak a szegényeknek hanem a jobb módúknál is gyakori az „uszkoicszás” vagyis szöktetés. Ha valamelyik leány már elmult 20 éves és még mindig nem szökött meg, nem barátkozik vele senki, hanem kigúnyolják, hogy nem tud megszökni. Nincs is annyi vadházasság egy nemzetiségnél sem mint a szerbeknél. A szerb egyházi körök már régóta tanakodnak azon, hogy mikép állják útját ennek a barbár szokásnak, de még nem sikerült semmi olyat kitalálniok, amivel akár csak apasztanák is a lányrablások számát. Miután a szegények azzal érveltek, hogy kénytelenek vadházasságra lépni, mert nincs pénzük az esketésre, eltörölték ezeket a költségeket s csak 2 Kt kell most fizetni a vőlegénynek iskolaalapra. Mégis az uszkoicszók száma ugyszólván megkettőződött az utóbbi időben. Most már, ugylátszik, erősebb eszközökhöz nyulnak. Dr. Letics György temesvári szerb püspök ugyanis karácsonyi pásztorlevelében élesen kikél a szülők ellen is, akik tétlenül nézik, sőt elősegítik, hogy gyermekeik vadházasságra lépjenek s azzal fenyegetőzik, hogy a jövőben az olyan párt, amely szöktetés útján

Felállította a szereplőket, az eseményeket, mint a sakkfigurákat.

Egyik felül a kis gróf Nagel Katicával. Szaladnak egymás felé. Másik oldalon ő dr. Szabó István, szemtűztől, de mind a kettő össze nem kerülhet. Sohse látták egymást talán, sohse találkoztak, semmi dolguk egymással. Valami mégis közük ékelődik. Vagy az egyik pár közé, vagy a másik pár közé. Félre töltni nem lehet az éket. A Szabó orvos szava, az az ék. Most az ő hatalmában van. Elhárítja az akadályt a kis gróf, meg Nagel Katica elől, akkor nincs maradvása, mehet új fészket keresni, mehet egyedül.

Töprengett:

— Talán nem is használ nekik. Talán megunják egymást, talán nélküle is szétválasztják őket, talán nem is lesz baj belőle. A gróf még gyerek, mire férfi lesz, övé három vármegye, övé a hatalmas vagyon, a melyik felejtett vele más földi bajt.

— És vele? Mi lesz vele? Altatta a lelkiismeretét. Az este gyönyörű, tűzfényű óráira gondolt, aztán a nyugalomra a jövőendő családra, a békére.

Szép lassan kihuzta az éket, áttolta a másik oldalra.

— Tegyük fel, hogy operálok — nyugtata meg magát. Az egyik emberen bizonyosan segíték, másikat megölöm talán. Az orvos nem cselekedhetik másképpen.

Korán reggel felkereste Kram doktort. — Igaza van, kollega ur, — mondotta neki. A diagnózis helyes.

lett egymásé, nem esketik meg a templomban és kitagadják az egyház kötelékéből.

— **A titeli híd építése.** A régóta tervezett titeli Tiszahíd tárgyában legutóbb értekezlet volt a keresk. ministeriumban, amelyen a hídát illető négy alternatíva fölött folyt a tárgyalás. Beható eszmecsere után az értekezlet elhatározta, hogy az új Tisza hídát Rudolfsnád községgel szemben létesíti kombinált közúti és vasúti híd formájában K 2340000 költséggel. A híd létesítésével kapcsolatban két vasútnak nevezetesen a nagybecskerek—titeli és titeli—pancsovai vonalnak kiépítése van tervebe véve.

— **Az ev. ref. egyház,** illetőleg vallás elnevezésének megváltozása. Az 1904. évi második budapesti orsz. református zsinat az általa alkotott törvényekben úgy az ev. ref. egyházat, mint az ev. ref. vallást reformátusnak nevezi. Ezen elnevezést elfogadja az 1907. évi február 14-én kelt ama legfelsőbb elhatározás is, amellyel a fennebb jelzett zsinati törvények jóváhagyatnak és megerősítetnek. Ehhez kepest az ev. ref. egyház és vallás hivatalos elnevezése ezentúl nem evangélikus református, hanem református. A belügyminister az igazságügyministerrel egyetértőleg elrendelte tehát, hogy az anyakönyvi eljárásban az evangélikus református vallás ezentúl reformátusnak neveztessek.

— **A torzsai takarékpénztár rt.** részvényesei tisztelettel meghívotnak a f. é. febr. 15-én d. u. 2 órakor a község ház termében megtartandó XXV. évi rendes közgyűlésre. Napirend: 1. Elnök választás. 2. Az igazgatóság, felügyelőbizottság jelentéseinek elfogadása és a felmentvény megadása. 3. Az 1907. mérleg jóváhagyása valamint megállapítása és hovaforodítása a nyeresémények. 4. Ujjonnan kibocsátandó részvények iránti indítvány tárgyalása. 5. Indítványok. 6. Két részvényes választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítéséhez. Torzsa, 1908. jan. 9. Az igazgatóság. — 1907 évi mérleg: Vagyon: Felszerelés 700 K, Girószámia 540.97 K, Különféle követelések 1519.04 K, Váltó 466506 K, Kötelezv. 68972.52 K, Pénztári számla 27582 K, Értékszámia 500 K, Visszleszám. kamat 500 K, összesen 566820.53 K. Teher: Részvénytőke 72000 K, Tartalék alap 39200 K, Betétek 322473.06 K, Visszleszámítás 116385 K, Osztalék 246 K, Átmeneti kamatok 5500 K, Egyenleg mint nyeresemény 11016.47 K, összesen 566820.53 K.

— **Mindennemü báli cikke** nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.

Gabona árak: Budapesten:

Buza 1908. áprilisra	12.50
Zab	8.—
Tengeri	6.80

Kulán:

Buza	11.50
Zab	7.20
Tengeri	6.—

54 sz. 1908.

Óker község

Pályázati hirdetés.

Óker községben lemondás folytán üresedésbe jött egy **lovasrendőri** állásra **f. é. február 5** határidővel az alábbi feltétel mellett pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás 600 K.

Lótartási általány 200 K.

A felszerelést a község adja, a ruházatot ellenben a rendőr köteles beszerezni.

Felhivatnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulírt előjárósághoz a fenti határidőre adják be.

Óker, 1908. jan. 15.

Szmiha jegyző 2-2 **Dietrich** bíró

Egy jó karban levő **cséplő-gép-garnitúra** harmadrésze eladó

Bővebb értesítést ad Kulán

VARGA KÁROLY
járési rendőrfelügyelő

Ujverbáson, a Ferenc-esatorna közvetlen közelében,

NAGY FA-TELEP HELY

kellő épületekkel ellátva, eladó.

Bővebb értesítést ad
Deutsch M. H. fakeskedő Kulán

213 sz. 1908.

Árlejteségi hirdetés.

A vármegye közigazg. bizottsága 6491/1907 szám alatt kelt határozatával elrendelte a Szilbács községben létesítendő kisdudovodának hivatalból leendő felépítését.

Az építkezés biztosítása céljából tartandó árlejtes határidejül *f. é. február 13-ikének (csütörtök) délelőtti 10 óráját Szilbács községhezazhoz tűzöm ki.*

Kikiáltási ár 25476 K 63 f szóval huszonötezerháromezredhetvenhat korona 63 fillér.

Bánatpénzüll az árlejtes megkezdése előtt 10% teendő le készpénzben, takarékpénztári könyvecskében vagy óvadékképes értékpapirban.

A tervek és költségvetés valamint a részletes feltételek a palánkai járási szolgabírósnál a délelőtti hivatalos órák alatt betekintheők.

Az építkezés az árlejtesnek a törvényhatósági bizottság általi jóváhagyása után azonnal megkezdendő és 1908. szeptemb. 15-ikére elkészítendő.

Palánka, 1908. január 21.

Hipp Dezső
főszolgabíró

1-2

227 sz. 1908.

Bácskeresztúr község

Pályázati hirdetés.

Bácskeresztúr községében lemondás folytán üresedésbe jött *gyalogrendőri* állásra pályázatot hirdetünk.

A szabályszerűen felszerelt kérvények *f. é. február 22-ig* a községi előljárásnál nyújtandók be.

Javadalmazás: havi utólagos résztelekben fizetendő évi 600 K és ruházat. Bácskeresztúr, 1908. jan. 22.

1-2

Községi előljáráóság

77 sz. 1908.

Sajkásgyörgye község

Pályázati hirdetés.

Sajkásgyörgye községben leköszönés folytán üresedésbe jött havi utólagosan járó évi 700 K fizetéssel javadalmazott *lovasrendőri* állásra pályázatot hirdetünk.

A magyar nyelven kívül a szerb nyelv bírása megkívánatik, ruházatot és fegyverzetet a község adja.

Felhivatnak a pályázók, miszerint szabályszerű kérvényüket *f. é. február 10-ig* alulírott előljáráshoz adják be. Sajkásgyörgye, 1908. jan. 13.

Mosovits Livius jegyző Musitzki Rádó bíró

17 sz. bv. 1908

Arverési hirdetés

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhirre teszem, hogy a kulai kir. bíróság 1908 évi V. 25 sz. végzése következtében Kann és Heller javára **Welker Frigyes és Daniel** cserevenkai lakos ellen 300 K és 566.36 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1030 K-ra becsült 1 háromlőerejű locomobil és favágópépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1908 évi V. 25 sz. végzése folytán Cserevenkán, vhtást szenvedett lakásán leendő eszközzésére **1908 február 3-án** d. u. 3 óráját határidőül kitézöm és ahhoz a venni szándékozót oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107. 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908. jan. 18.

Kanyó, kir. bír. v. hajtó

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgőnycim

VIRÁGTELEP TEMESVÁR

Tárbeszélő 10 sz.

3-6

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Kossorúkat

üde élő virágokból a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepeyi és gyászkossorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágsszállítója

Meghívó

a kulai takaré- és hitelintézet részvénytársaságnak 1908 évi február hó 9-én d. u. 2 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

XII. évi rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. A zárszámadás és mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1907. üzletévre vonatkozó jelentése és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
3. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény és a nyereség felosztása iránti határozat.
4. Igazgató fizetésének megállapítása.

5. Igazgató, igazgatóság, felügyelő-bizottság és választmány választása.
6. Az alapszabályok szerint bejelentendő esetleges indítványok tárgyalása.
7. A jegyzőkönyv hitelesítésével megbizandó két részvényes megválasztása.

Kula, 1908. január 23.

Tisztelettel
Az igazgatóság.

Vagyon

Mérleg-számla

Teher

Pénztár			49113	28	Részvénytőke			200000	—
Váltók: bankszerű váltók	898343	48			Tartalékalap	47458	25		
jelz. biztosított váltók	439650	—	1337993	48	" részvények átírásából	8	16	47466	41
Jelzálog kölcsönök			669031	15	Betétek			593025	09
Adósok: folyósz. fedezet mellett	16771	07			Visszleszámitolt váltók			733095	97
" jelz. kölcsönökből	4517	50	21288	57	Engedményezett jelz. kölcsönök			646870	50
Értékpapír			106555	05	Hitelezők folyószámlán			7377	48
Adóslevél kölcsönök			79798	—	Fel nem vett osztalék			144	—
Osztr. magy. bank giró-számlán			5723	71	Árfolyam tartalék			1250	—
Postatakarékpénztár			254	03	Átmeneti kamatok			21023	08
Felszerelés			4015	96	1907 évi tiszta nyereség			33043	25
Átmeneti tételek			9522	55					
			2283295	78				2283295	78

Kula, 1907. december 31.

Puhálák Gáspár
pénztárnok

Dr. Récei Ede
igazgató

Zwipp Ferencz
főkönyvelő

Jelen mérleg-számla általunk megvizsgáltatván, az üzleti fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtatott.

A felügyelő-bizottság:

Halász Mihály

Dr. Holländer Dávid

Dr. Ormay Kálmán

Schwartz Péter

Dudás Fábán

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán